

Manresa, 29 de novembre de 2023

Recursos per a (pensar i) no fer l'idiota

Cécile Barbeito Thonon

RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA

□ **Activitat de presentació:** Petites incoherències.

Objectius del taller:

- Comprendre els conceptes de pensament crític, temes controvertits i justícia global
- Practicar activitats de pensament crític i compromís ciutadà
- Reflexionar críticament sobre les oportunitats i els riscos d'aquestes metodologies.

RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA

CONCEPTE DE PENSAMENT CRÍTIC

Pensament crític

És diferent de...

... ser criticaire

... pensament alternatiu

Implica...

... ser constructiu/iva

... adquirir hàbits de pensament

RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA

CONCEPTE DE PENSAMENT CRÍTIC

Pensament crític

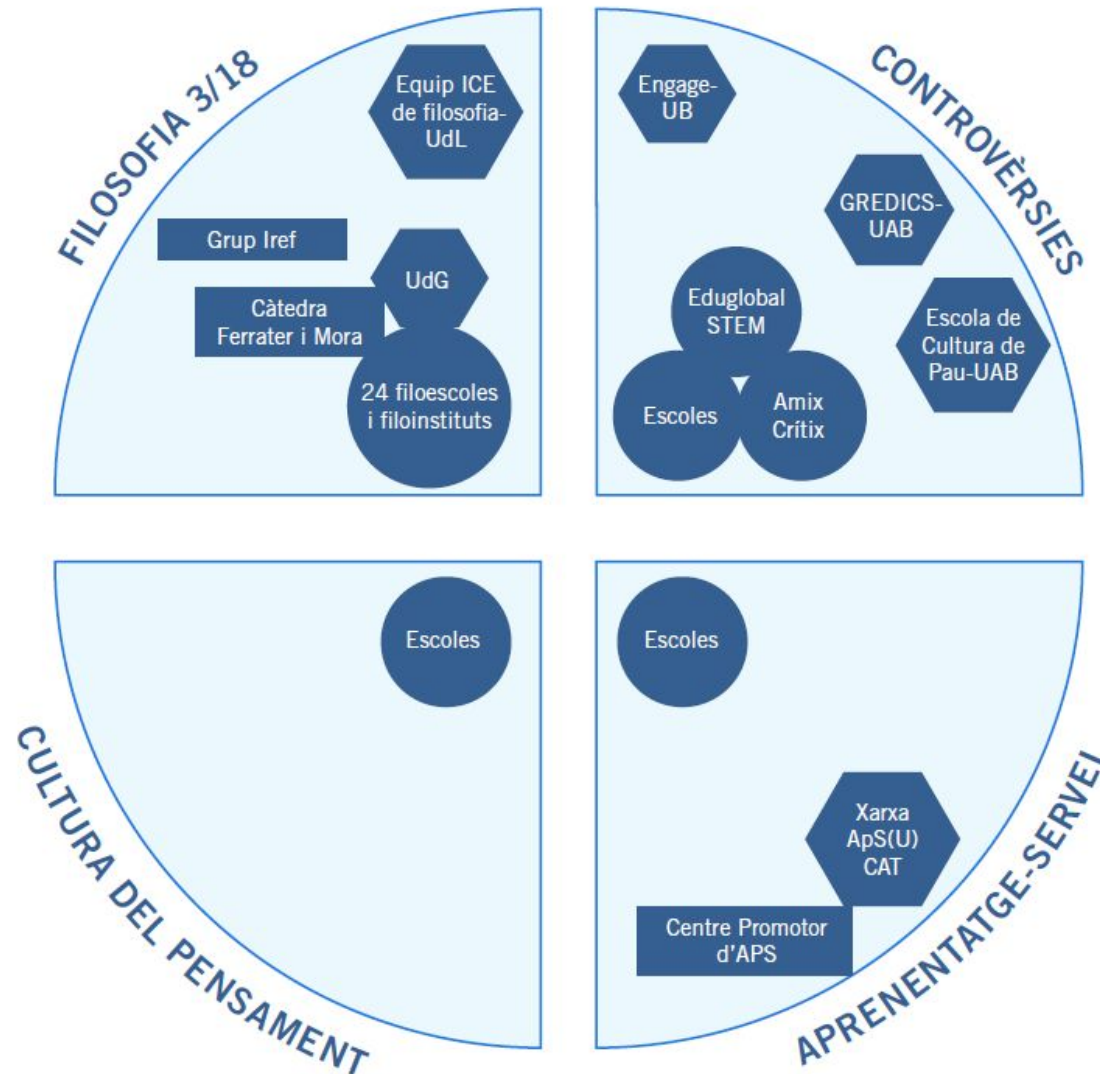
“un exercici crític de discerniment (...) [que] pensa ordenadament, i tan a fons com sigui possible, sobre allò donat

a fi de proposar un nou ordre de coses que sigui considerat més just i més fèrtil”

(Rosàs i Torralba, 2019, p. 17).

RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA

CONCEPTE DE PENSAMENT CRÍTIC

Font: Barbeito, (2022). **Estat de la qüestió del pensament crític i la justícia global als centres escolars a Catalunya.**

LLEGENDA:

- Centres escolars i agrupacions de professorat
- Associacions, entitats del tercer sector
- Actors universitaris

RECU
CON

OBJECTIUS DE L'EDUCACIÓ PER A LA JUSTÍCIA GLOBAL

Font: La Fede (2020).
Educar per a futurs alternatius.
Guia d'Educació per a la justícia global.

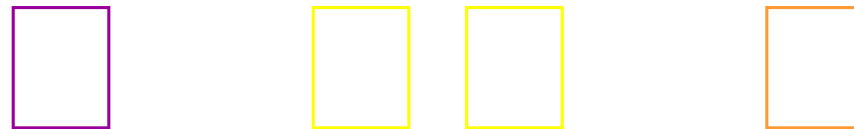
RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA

CONCEPTE DE JUSTÍCIA GLOBAL

□ Activitat per a activar la mirada de Justícia global:

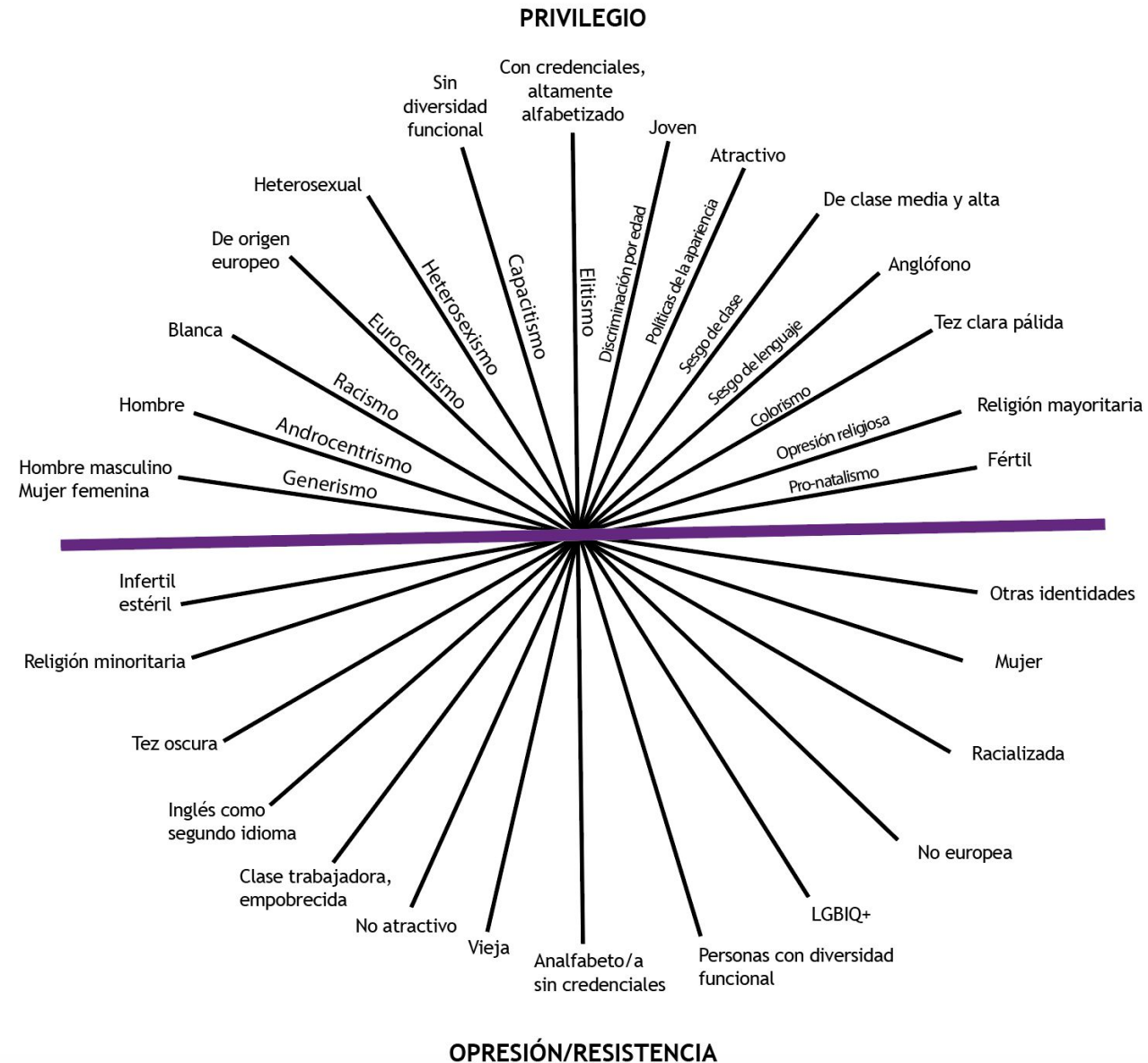
1. En grups, analitzeu les imatges en funció del model proposat.

2. Individualment, plantegeu una pregunta que es pugui resoldre a l'aula (i que impliqui accions).

RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA

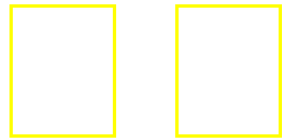
CONCEPTE DE JUSTÍCIA GLOBAL

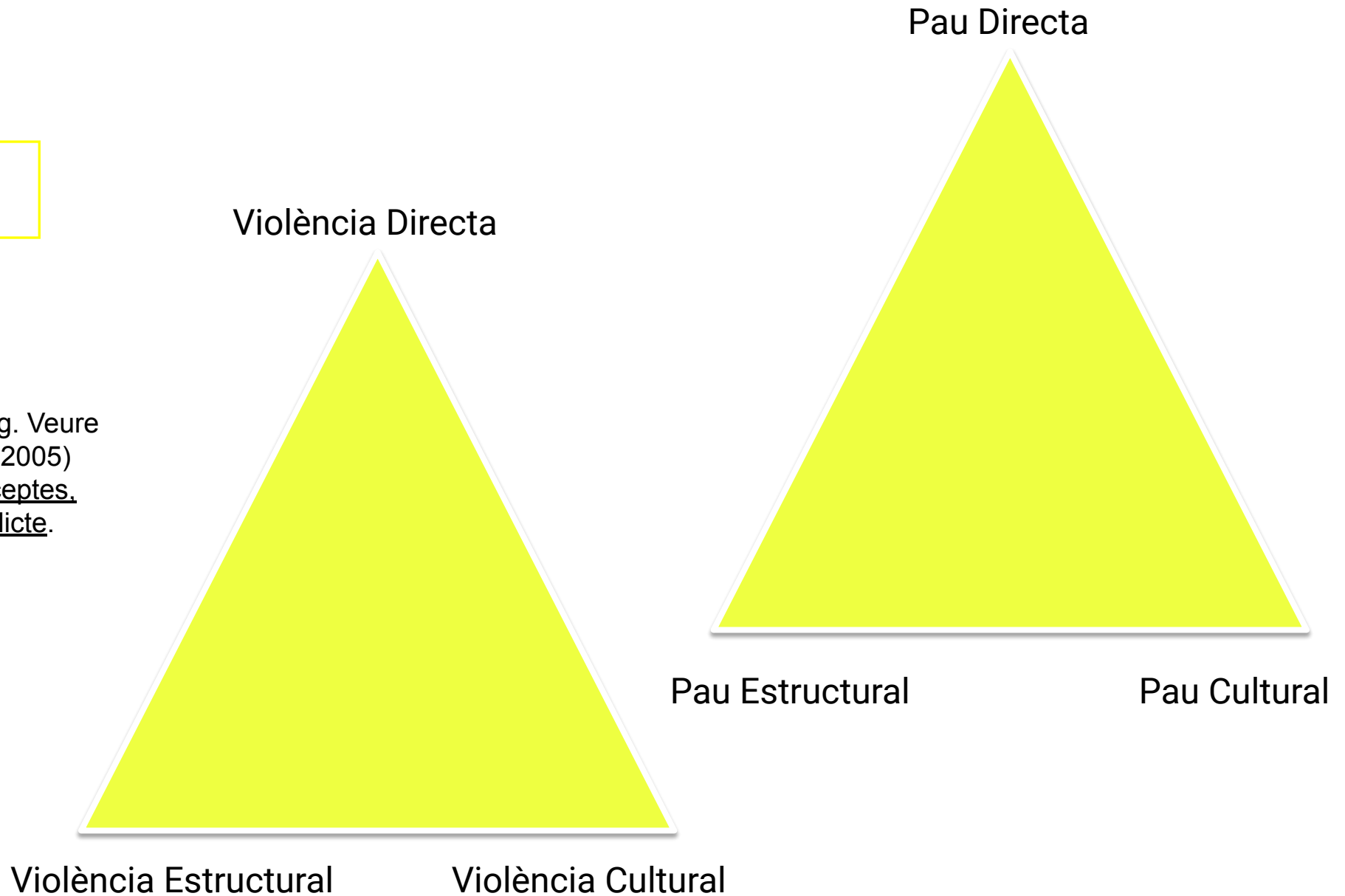
Font: Patricia Hill Collins (1990).

RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA

CONCEPTE DE JUSTÍCIA GLOBAL

Font: Johan Galtung. Veure explicació a VVAA (2005) Introducció de conceptes, pau, violència, conflicte.

RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA

CONCEPTE DE JUSTÍCIA GLOBAL

Titulars d'Obligacions

- Institucions que tenen l'obligació de garantir el compliment dels Drets.
- Estat, administració

Titulars de Responsabilitat

- Actors responsables, que poden incidir en el compliment dels Drets
- Organitzacions de la societat civil, empreses, etc.

Titulars de Drets

- Persones i col·lectius que ostenten drets.
- Tothom!

RECU
CON

RECU
CON

RECU
CON

RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA

METODOLOGIES DE JUSTÍCIA GLOBAL

10 CLAUS PER POSAR EN PRÀCTICA L'EDUCACIÓ PER A LA JUSTÍCIA GLOBAL

www.lafede.cat
[#educaJusticiaGlobal](https://twitter.com/educaJusticiaGlobal)

1 EDUQUEM PER QÜESTIONAR:
ALLÒ EDUCATIU ÉS POLÍTIC

2 EDUQUEM EN LA CONSCIÈNCIA DE LA
INTERDEPENDÈNCIA I L'ECODEPENDÈNCIA

3 DESAPRENEM LA MANERA
DE MIRAR EL MÓN

4 APRENEM
COL·LECTIVAMENT

5 EDUQUEM AMB LA TRIBU: TEIXIM
COMUNITATS EDUCADORES

6 ACTUEM COM A
FORMA D'EDUCAR

7 TRANSFORMEM LA NOSTRA
REALITAT MÉS PROPERA

8 TREBALLEM PELS PROCESSOS
NO PELS RESULTATS

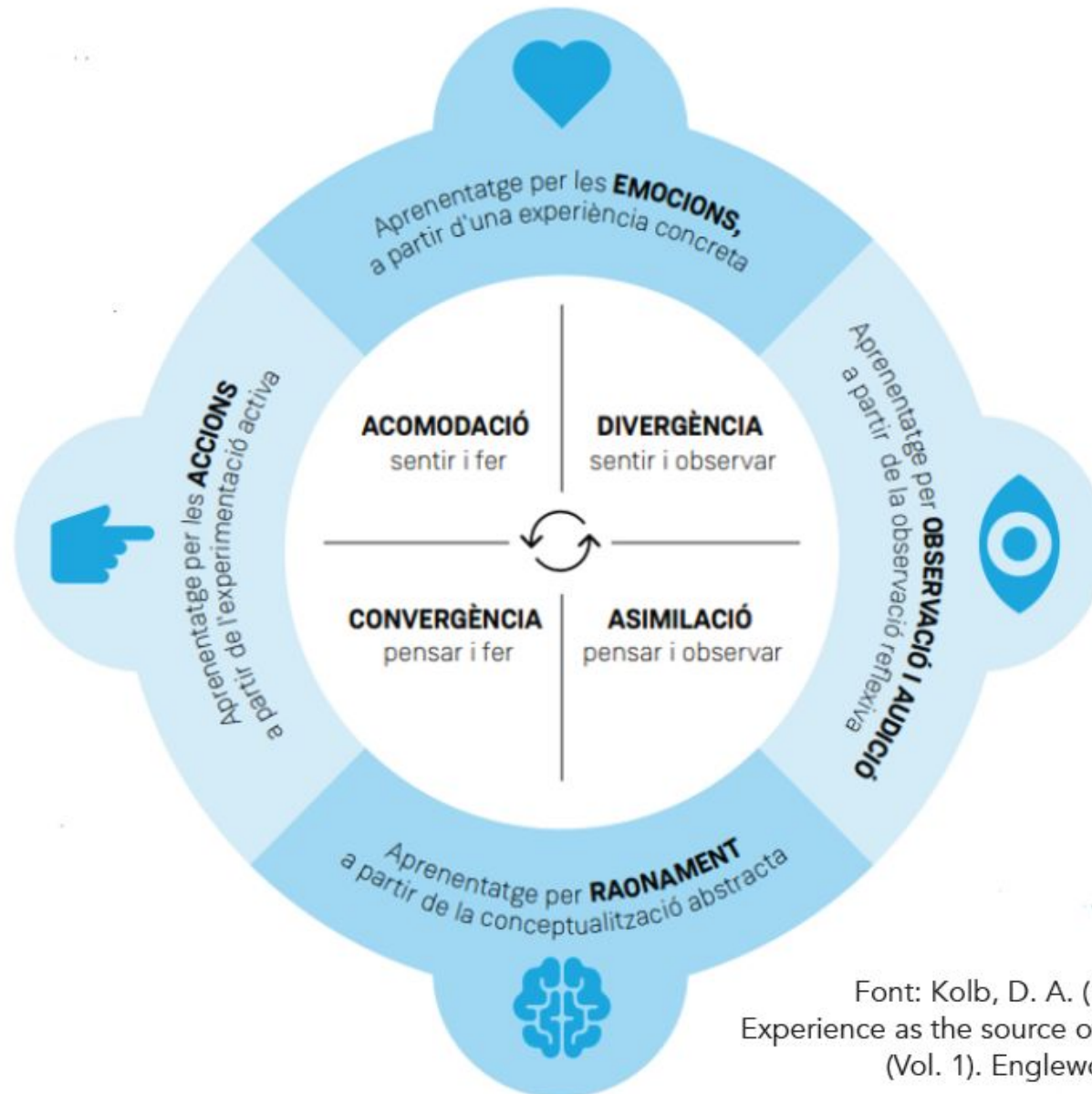
9 NO DEFUGIM
LA COMPLEXITAT

10 POSEM EMOCIÓ,
MENT I COS

RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA PASSAR A L'ACCIÓ

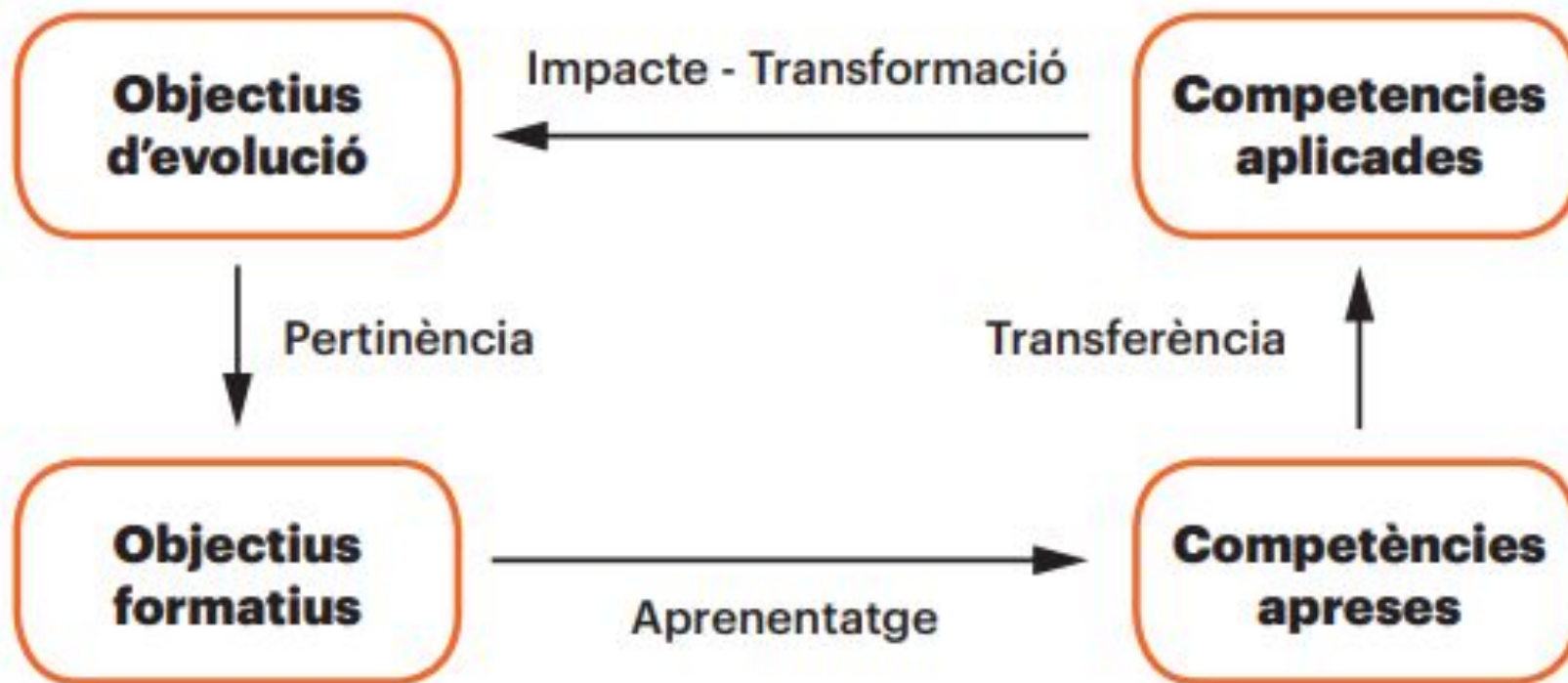

Font: Kolb, D. A. (1984). Experiential learning: Experience as the source of learning and development (Vol. 1). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA PASSAR A L'ACCIÓ

PERSPECTIVA SISTÈMICA DE L'AVALUACIÓ TRANSFORMADORA (GÉRARD, 2003)

RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA PASSAR A L'ACCIÓ

- **Activitat per passar a l'acció:** Rutina de pensament:
Cercles d'acció.

RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA PASSAR A L'ACCIÓ – NIVELL INDIVIDUAL

Catàleg amb un munt de recursos didàctics relacionats amb temes de Justícia Global.

Guia didàctica sobre temes de justícia global, les activitats 6 i 7 contenen idees d'acció individual, incloent indicadors per a mesurar el canvi en el consum familiar.

RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA

PASSAR A L'ACCIÓ – NIVELL DE CENTRE

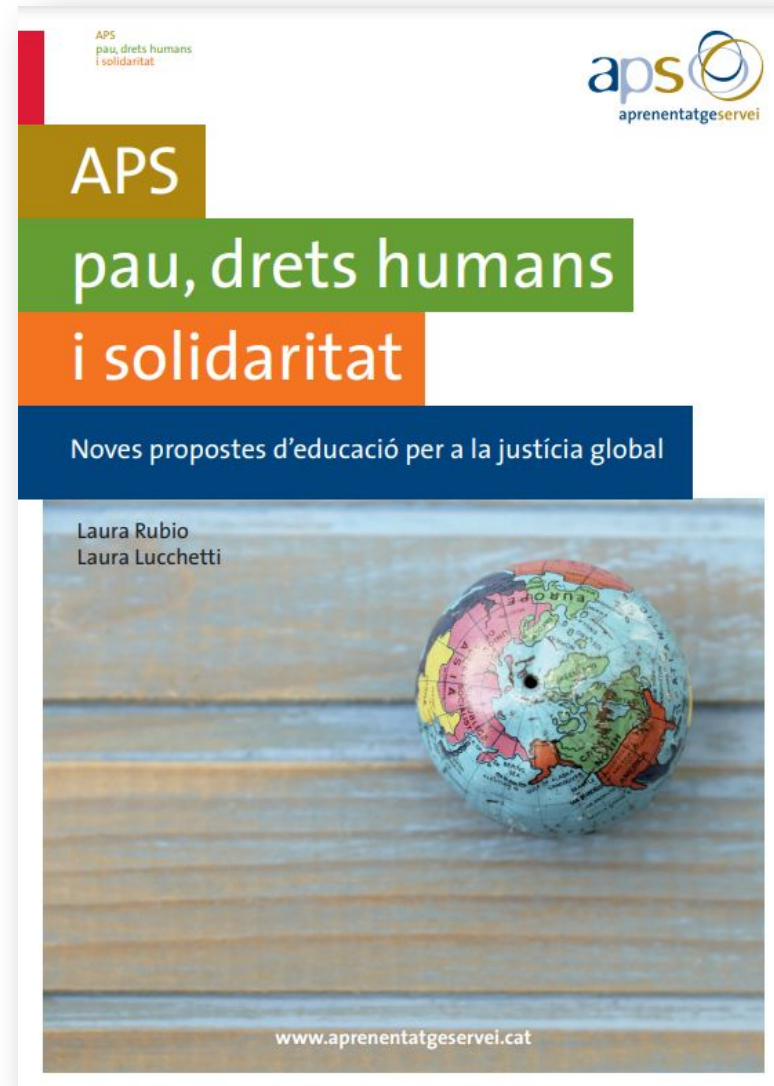
Exemples d'accions i indicadors per a mesurar la transformació del centre. (Escoles Fuhem ecosocial de Madrid)

Faceta	Indicador
Actividades extraescolares y/o complementarias. 8%	Comedor escolar ecológico, justo y saludable (ingredientes ecológicos, empresas proveedoras pertenecientes a la economía social, menús equilibrados según la OMS). 3%
	Actividades extraescolares coherentes con el vector (ausencia de actividades que promuevan valores contrarios a los ecosociales, actividades acordes en la mirada ecosocial). 1%
	Viajes de estudio / fin de curso que integren la mirada ecosocial (accesibles universalmente, a lugares cercanos, que integren servicios a la comunidad, que conozcan experiencias de corte ecosocial, que conozcan realidades de degradación social y/o ambiental). 3%
	Utilización del centro para actividades de corte ecosocial por familias, alumnado y/o asociaciones. 1%
Transformación del entorno. 9%	Patios, baños y pasillos inclusivos (desde la perspectiva de edad, género y diversidad funcional) que permitan un contacto con la naturaleza. 3%
	Infraestructuras ecológicas (placas solares, alto aislamiento, materiales ecológicos, aprovechamiento de luz solar, reutilización de aguas, etc.) y accesibles. 2%
	Huerto escolar ecológico de uso curricular por todas las etapas. 2%
	Decoración del centro (aulas, pasillos, exteriores, etc.) con motivos de corte ecosocial con la participación activa del alumnado. 2%
Gestión del centro. 9%	Mecanismos de regulación de conflictos no-violentos e inclusivos en los que participe el alumnado (equipos de mediación, evitar las expulsiones, normas acordadas por la comunidad escolar, etc.) 3%
	Participación de las familias y el alumnado en la toma de decisiones importantes del centro (Consejos Escolares, equipos de trabajo mixtos, comisiones de comedor, asambleas de delegados/as, etc.). 2%
	Proveedores del centro (energía, finanzas, papelería, materiales didácticos, etc.) que sean parte de la economía social. 1%

RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA PASSAR A L'ACCIÓ – ENTORN

Guia amb indicacions per a definir projectes d'APS amb continguts de pau, DDHH i solidaritat.

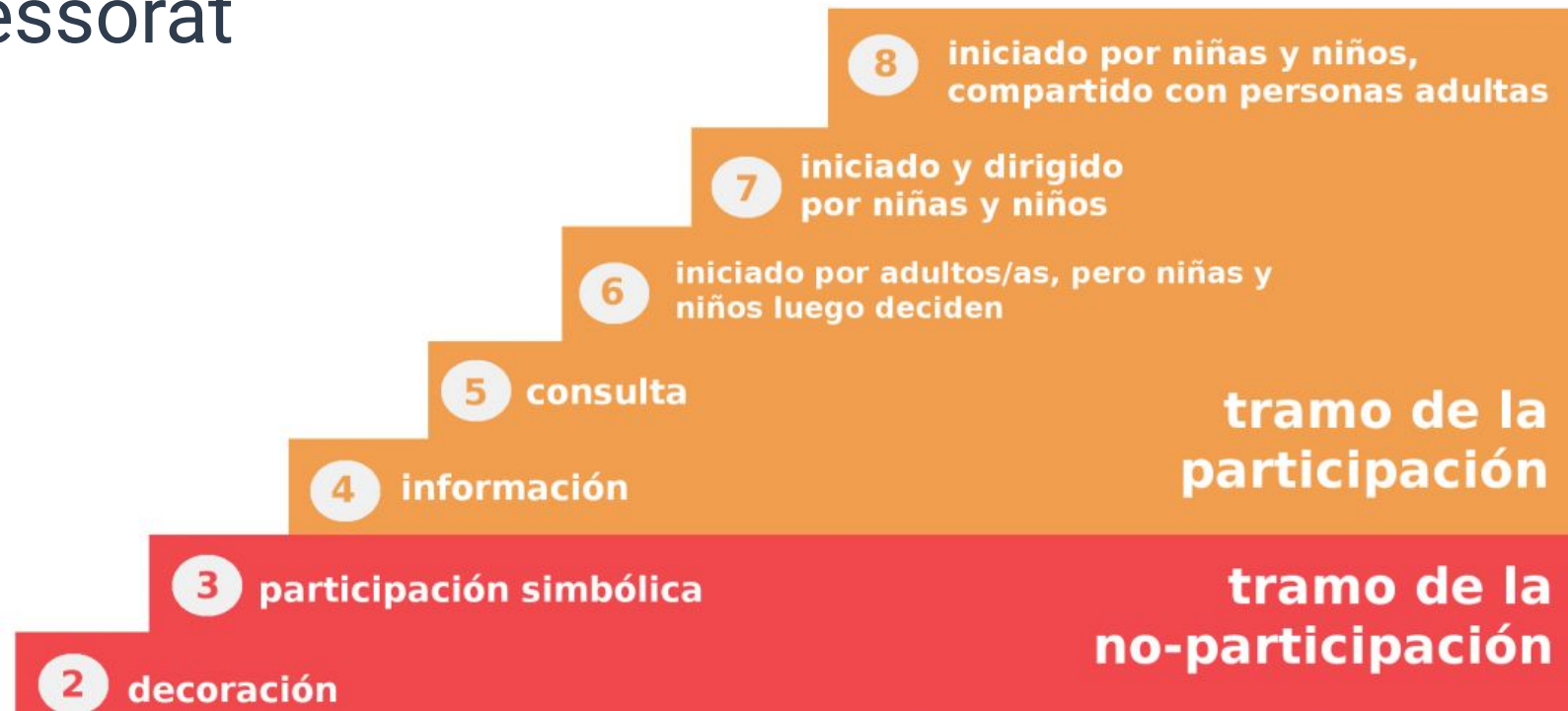

RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA

PASSAR A L'ACCIÓ – REFLEXIÓ CRÍTICA/RISCOS

- Els petits canvis són poderosos?
- Veritable participació
- Educar en la frustració
- Rol del professorat

RECURSOS (PER A PENSAR I) NO FER L'IDIOTA

êçp escola de
cultura de pau

Cécile Barbeito Thonon

Cecile.barbeito@uab.cat @cebarthon

GRÀCIES